

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 22 czerwca 2015 roku gmina D. wystąpiła o zasądzenie od gminy P. kwoty 1.528.510,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 1.410.110,00 zł od dnia 5 października 2013 roku do dnia zapłaty zaś od kwoty 118.400,00 zł od dnia 25 października 2014 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanej zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu strona powodowa podniosła, że dokonała na rzecz pozwanej darowizny nieruchomości położonej w P. z przeznaczeniem na prowadzenie publicznego zakładu podstawowej opieki zdrowotnej, przy czym w umowie strony wskazały, iż w przypadku zaprzestania prowadzenia na przedmiotowej nieruchomości placówki leczniczej i przeznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego tej nieruchomości na zabudowę usługową, gmina P. zapłaci gminie D. odszkodowanie w kwocie 241.653 zł, odpowiadające wartości przedmiotu darowizny.

Ze względu na to, iż darowana nieruchomość stała się własnością Skarbu Państwa, zaniechano na niej prowadzenia działalności leczniczej. Za przedmiotową nieruchomość gmina P. otrzymała od Skarbu Państwa kwotę 1.646.910 zł. Ponieważ gmina D. nie otrzymała od gminy P. żadnej rekompensaty pieniężnej, w dniu 9 lipca 2013 roku darowizna została odwołana. W konsekwencji pozwana została wezwana do zapłaty na rzecz powódki kwoty 1.528.510 zł, a następnie dodatkowo kwoty 118.400 zł tytułem zwrotu wartości korzyści majątkowej uzyskanej przez gminę P. na skutek przeniesienia prawa własności nieruchomości położonej w miejscowości P.. Pozwana odmówiła zapłaty.

Powódka opiera swoje roszczenie na treści art. 13 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.). Z uwagi na fakt, iż obdarowana nie jest już właścicielem przedmiotu darowizny (jej właścicielem jest obecnie Skarb Państwa), darczyńca występuje o zwrot wartości korzyści majątkowej uzyskanej przez gminę P.. W niniejszej sprawie powódka żąda zwrotu korzyści uzyskanej przez pozwaną tytułem przeniesienia własności jednej z dwóch nieruchomości, które przekazała jej na mocy umowy darowizny (wówczas była to jedna całość), tj. działki położonej w miejscowości P., oznaczonej obecnie numerem ewidencyjnym (...). Działka ta została z mocy prawa nabyta przez Skarb Państwa. Na skutek przeniesienia własności Gmina P. uzyskała odszkodowanie w wysokości 1.528.510 zł. (pozew, k. 2)

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o jego odrzucenie w zakresie kwoty 118.400,00 zł, oddalenie w pozostałym zakresie oraz o zasądzenie na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 9.000 zł. Gmina P. podniosła w treści odpowiedzi na pozew, iż do zaistnienia jej odpowiedzialności odszkodowawczej, określonej w umowie darowizny, niezbędne jest spełnienie dwóch przesłanek: zaprzestanie prowadzenia na spornej nieruchomości publicznego zakładu podstawowej opieki zdrowotnej i przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego tej nieruchomości na cele zabudowy usługowej. W ocenie pozwanej, powódka nie wykazała, ażeby przesłanki te się ziściły. Przerwanie działalności ośrodka zdrowia na spornej nieruchomości było wszakże uzależnione od okoliczności niezależnych od gminy P. (wykup nieruchomości pod drogę ekspresową przez Skarb Państwa), a nadto ośrodek ten de facto nie przestał działać, bowiem funkcjonuje obecnie na nieruchomości w P. w znacznie szerszym zakresie i lepszych warunkach. Zdaniem pozwanej świadczy to o tym, iż cel umowy darowizny był i nadal jest realizowany. Dodatkowo pozwana podniosła, że całe otrzymane przez nią odszkodowanie przeznaczono na zapewnienie ciągłości funkcjonowania ośrodka zdrowia. Wskazała, iż na stworzenie ośrodka w P. wydała kwotę 1.320.470,14 zł co wraz z nakładami poniesionymi na remont dawnego budynku daje kwotę 1.672.797,76 zł, a więc przewyższającą żądanie pozwu.

Reasumując, gmina P. wskazała, iż powódka nie udowodniła, by doszło do zaprzestania działalności zakładu opieki zdrowotnej oraz by pozwana uzyskała korzyść majątkową stanowiącą bezpodstawne wzbogacenie.

Odnosnie kwoty 118.400,00 zł pozwana podnosiła natomiast, iż o obowiązku zapłaty tej kwoty na rzecz powódki orzekł już Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 10 października 2014 roku wydanym w sprawie o sygn. akt II C 553/14, a zatem pozew w tym zakresie podlega odrzuceniu. (odpowiedź na pozew, k. 34-38)

Na rozprawie w dniu 21 października 2015 roku pełnomocnik strony powodowej poprał powództwo. Pełnomocnik strony pozwanej nie popierał natomiast wniosku o odrzucenie pozwu w zakresie kwoty 118.400,00 zł i wniósł o oddalenie powództwa w całości. (protokół rozprawy, 00:00:59-00:08:49)

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 listopada 2005 roku gmina D. dokonała darowizny na rzecz gminy P. nieruchomości położonej w P., oznaczonej nr(...) (obecnie, po podziale(...)), w obrębie ewidencyjnym (...)D., dla których Sąd Rejonowy w Pabianicach prowadził księgą wieczystą nr (...), a obecnie prowadzi księgi wieczyste nr (...) oraz (...). W umowie tej strony postanowiły, że pozwana będzie prowadziła na darowanej nieruchomości publiczny zakład podstawowej opieki zdrowotnej, natomiast w razie zaniechania jego prowadzenia i przeznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego owej nieruchomości na zabudowę usługową, gmina P. zapłaci gminie D. kwotę 241.653 zł, stanowiącą wartość przedmiotu darowizny. (wypis z aktu notarialnego, k. 5-7, wyciąg z protokołu z sesji Rady Gminy D. z dnia 28 lutego 2005 roku, k. 76, uchwała nr XXIII/119/05 Rady Gminy D., k. 75v, uchwała nr XXIII/118/05 Rady Gminy D., k. 75, pismo Wójta Gminy D., k. 72, 74, uchwała nr XVIII/93/04 Rady Gminy D., k. 74v, pismo Wójta Gminy P., k. 73)

Na przedmiotowej nieruchomości prowadzony był publiczny zakład opieki zdrowotnej. (uchwała nr XXII/151/2008 Rady Gminy P., k. 60-61, uchwała nr XXXI/224/2009 Rady Gminy P., k. 54, statut Gminnego Ośrodka (...) w P., k. 55-59)

Gmina P. została poinformowana przez Generalną Dyрекcję Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Ł., że nieruchomość zabudowana, obejmująca działkę ewidencyjną nr (...), położona w P., znajduje się w planach lokalizacji inwestycji budowy drogi ekspresowej (...), w związku z czym placówka lecznicza podlegać będzie rozbiórce. (okoliczności bezsporne)

Na podstawie decyzji Wojewody (...) z dnia 19 maja 2011 roku część nieruchomości będąca przedmiotem darowizny – po podziale działka (...) stała się własnością Skarbu Państwa. Za nieruchomość oznaczoną numerem (...) pozwana uzyskała od Skarbu Państwa odszkodowanie w wysokości 1.528.510 zł.

(decyzja Wojewody (...) z dnia 23 lipca 2012 roku, k. 17-19, wyciąg z operatu szacunkowego, k. 20)

Następnie, na podstawie aktu notarialnego z dnia 16 kwietnia 2012 roku podpisanego przez gminę P. i Skarb Państwa, doszło do sprzedaży tzw. resztówki, to jest działki oznaczonej numerem (...). Za działkę o numerze ewidencyjnym (...), która ze względu na swój kształt i położenie nie mogła być gospodarczo wykorzystywana, pozwana otrzymała kwotę 118.400 zł.

(umowa sprzedaży, k. 21-23 załączonych akt sprawy II C 553/14)

Oświadczeniem datowanym na dzień 9 lipca 2013 roku Wójt Gminy D., na podstawie art. 11 ust. 1 oraz art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2010 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), odwołał dokonaną w dniu 9 listopada 2005 roku darowiznę, powołując się na to, że gmina P. nie wykorzystuje darowanej nieruchomości na cel wskazany w umowie darowizny, tj. działalność związaną z realizacją zadań służby zdrowia. (oświadczenie o odwołaniu darowizny, k. 14)

W związku z odwołaniem darowizny, wskazując jako podstawę prawną swoich żądań art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.) oraz art. 405 k.c. i art. 406 k.c. w zw. z art. 898 § 2 k.c., powódka wezwaniem do zapłaty z dnia 17 września 2013 roku domagała się od pozwanej kwoty

1.528.510 zł tytułem zwrotu wartości korzyści majątkowej uzyskanej przez gminę P. na skutek przeniesienia prawa własności spornej nieruchomości. Termin zapłaty określono na 14 dni, licząc od daty otrzymania wezwania do zapłaty. (wezwanie do zapłaty, k. 15)

Wezwanie do zapłaty pozwana otrzymała w dniu 20 września 2013 roku. (okoliczność bezsporna)

Pismem z dnia 14 października 2014 roku powódka wezwała pozwaną do zapłaty dalszej kwoty 118.400,00 zł. Termin zapłaty określono na 7 dni od otrzymania wezwania. (wezwanie do zapłaty, k. 21)

Wezwanie do zapłaty pozwana otrzymała w dniu 17 października 2014 roku. (dowód doręczenia – k. 21v)

W odpowiedzi na wezwanie do zapłaty strona pozwana podniosła, iż całość odszkodowania przeznaczona została przez nią na zakup nieruchomości i wybudowanie nowego budynku ośrodka zdrowia. Tym samym – w ocenie pozwanej – brak jest przesłanek ku temu, by twierdzić, iż odniosła ona jakąkolwiek korzyść majątkową. (pismo Wójta Gminy P., k. 15v)

Pomimo likwidacji budynku położonego w P., w którym do samego końca funkcjonował ośrodek zdrowia, nie doszło do przerwy w świadczeniu usług zdrowotnych, bowiem ośrodek ten został przeniesiony tymczasowo na ulicę (...) w P.. Jednocześnie gmina P. nabyła nieruchomość w P. i rozpoczęła na niej budowę siedziby ośrodka zdrowia. Inwestycja została zakończona w dniu 24 października 2012 roku. Nowy budynek placówki leczniczej znajduje się w niewielkiej odległości (około 1 km) od pierwotnego miejsca położenia ośrodka zdrowia w P.. Rozpoczął on swoją działalność w dniu 1 grudnia 2012 roku. (uchwała nr XIII/103/2011 Rady Gminy P., k. 44, oraz dokumenty zawarte w załączonych aktach sprawy II C 553/14: wypis z aktu notarialnego, k. 63-71, decyzja o pozwoleniu na budowę, k. 72-73, decyzja o pozwoleniu na użytkowanie, k. 74-75, umowa najmu, k. 76-78, wydruk zdjęcia satelitarnego, k. 80)

Wójt Gminy P. prowadził z Wójtem Gminy D. rozmowy mające na celu polubowne zakończenie sporu, oferując zapłatę na rzecz powódki dotacji pieniężnej. Na tą formę pomocy finansowej nie wyraziła jednak zgody Rada Gminy P.. (pismo Wójta Gminy P., k. 8, 9v, 10v, 12, 13v, pismo Wójta Gminy D., k. 9, 10, 11, 12v, 13, protokół nr XXXV z obrad sesji Rady Gminy P. w dniu 29 kwietnia 2013 roku, k. 83-93 załączonych akt sprawy II C 553/14)

W latach 2010-2012 gmina P. – w związku z dążeniem do zachowania ciągłości funkcjonowania placówki leczniczej w P. – poniosła koszty:

- 352.327,62 zł na remont budynku ośrodka zdrowia w P.,
- 248.483,23 zł na nabycie nieruchomości w P. pod budowę nowego ośrodka zdrowia,
- 919.215,87 zł na nakłady poniesione na budowę nowego ośrodka zdrowia w P.,
- 38.147,68 zł na najem lokalu użytkowego na czasową lokalizację ośrodka,
- 114.623,36 zł na wyposażenie nowego ośrodka w sprzęt medyczny i rehabilitacyjny oraz meble.

Łącznie koszty te zamknęły się w sumie 1.672.797,76 zł. (niesporne, wykaz k. 43)

Wyrokiem z dnia 10 października 2015 roku wydanym w sprawie II C 553/14 Sąd Okręgowy w Łodzi zasądził od Gminy P. na rzecz Gminy D. kwotę 118.400 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 5 października 2013 roku do dnia zapłaty uwzględniając tym samym w całości żądanie pozwu. Sprawa ta dotyczyła działki (...), za którą Gmina P., na podstawie umowy sprzedaży otrzymała od kupującego Skarbu Państwa cenę 118.400 zł. (wyrok z uzasadnieniem, k. 127 załączonych akt sprawy II C 553/14)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie stan faktyczny nie budził ani wątpliwości stron, ani Sądu, nie będąc przedmiotem sporu. W związku z tym nie zachodziła potrzeba przeprowadzania szczegółowego postępowania dowodowego, jak też oceny dowodów.

Bezspornie strony niniejszego postępowania zawarły umowę darowizny, do której zastosowanie mają przepisy ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (tekst jednolity: Dz. U. 2014 r. poz. 518 z późn. zm.). Stosownie do treści art. 13 ust. 2 wspomnianej ustawy, nieruchomość może być, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 1, przedmiotem darowizny na cele publiczne, a także przedmiotem darowizny dokonywanej między Skarbem Państwa a jednostką samorządu terytorialnego, a także między tymi jednostkami. W umowie darowizny określa się cel, na który nieruchomość jest darowana. W przypadku niewykorzystania nieruchomości na ten cel darowizna podlega odwołaniu, z zastrzeżeniem ust. 2a, który stanowi z kolei, że darowizny nieruchomości stanowiącej przedmiot własności jednostki samorządu terytorialnego dokonuje jej organ wykonawczy – za zgodą rady albo sejmiku. Odstąpienie od odwołania darowizny następuje za zgodą organu, który wyraził zgodę na jej dokonanie. W przedmiotowej sprawie Rada Gminy D. nie wyraziła zgody na odstąpienie od odwołania darowizny.

Z ustawy wynika wprost, że w przypadku niewykorzystania nieruchomości na umówiony cel, darowizna podlega odwołaniu, co w rozpoznawanej sprawie miało miejsce. Przepis art. 13 ust. 2 u.g.n. nie określa terminu, w jakim darowana nieruchomość ma zostać wykorzystana na cel podany w umowie, a tym samym nie określa terminu, w jakim ewentualnie należałoby darowiznę odwołać. Uznać więc należało, że strona powodowa mogła w każdym czasie złożyć oświadczenie o odwołaniu darowizny.

Strony określiły w umowie darowizny, że pozwana będzie prowadziła na darowanej nieruchomości publiczny zakład podstawowej opieki zdrowotnej, natomiast w razie zaprzestania jego prowadzenia i przeznaczenia w planie zagospodarowania przestrzennego owej nieruchomości na zabudowę usługową, gmina P. zapłaci gminie D. kwotę 241.653 zł odszkodowania, stanowiącą wartość przedmiotu darowizny. Roszczenie powodowej gminy nie jest jednak oparte na postanowieniach umowy i przepisie art. 471 k.c.

Rację ma strona pozwana, że nie zachodzą podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej na tle wykonania umowy. Do zaprzestania prowadzenia działalności leczniczej na darowanej działce doszło bowiem w związku z lokalizacją na tym terenie inwestycji w postaci drogi ekspresowej (...), co nie stanowi okoliczności leżącej po stronie gminy P., która nie miała na to wpływu. Niesporne jest też, że pozwana gmina skutecznie podjęła działania w celu zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych dla (...) wynajmując najpierw nieruchomość w P., a następnie nabywając działkę w P., na której wybudowała nowy ośrodek zdrowia. Pozwana zadbała więc o nieprzerwaną realizację celu, o jakim mowa w umowie darowizny, ponosząc związane z tym koszty.

Nie została również zrealizowana druga z przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej z umowy, tj. przeznaczenie w planie zagospodarowania przestrzennego gminy D. darowanej nieruchomości na zabudowę usługową – inną niż usługi zdrowotne. Okoliczności te nie mają jednak wpływu na rozstrzygnięcie.

Na skutek wyzbycia się darowanej nieruchomości, pozwana niewątpliwie odniosła korzyść majątkową. Powoduje to, że żądanie strony powodowej, po odwołaniu darowizny, znajduje oparcie w przepisach Kodeksu cywilnego o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Zgodnie z treścią art. 405 k.c., przesłankami bezpodstawnego wzbogacenia są: uzyskanie przez daną osobę korzyści majątkowej kosztem innej osoby oraz brak podstawy prawnej do nabycia takiej korzyści. Uzyskanie korzyści kosztem innej osoby oznacza, że ta sama przyczyna powoduje, że w majątku jednej osoby pojawia się korzyść, a druga osoba traci tę korzyść lub traci chociażby hipotetyczną możliwość jej osiągnięcia. Jednolitość przyczyny nie oznacza, że między zubożeniem a wzbogaceniem występuje adekwatny związek przyczynowy. Co więcej, możliwe jest, że nie będzie tutaj istniał nawet związek przyczynowy oparty na równorzędności przyczyn, gdyż wzbogacenie jednego podmiotu nastąpi kosztem innego podmiotu, lecz bez jego zubożenia. W konsekwencji, przesłanką roszczenia z bezpodstawnego wzbogacenia jest wzbogacenie jednej osoby kosztem drugiej, któremu nie musi towarzyszyć rzeczywiste zubożenie

po stronie tej drugiej osoby (T. Sokołowski, w: A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny, t. 3, 2010, s. 308; P. Księżak, *Bezpodstawne wzbogacenie*, s. 58 i n.).

Uzyskana korzyść musi mieć charakter majątkowy, a więc posiadać zdolność do przeliczenia na pieniądze. Brak podstawy prawnej uzyskania korzyści oznacza sytuację, w której przysporzenie tej korzyści nie ma oparcia w przepisie prawa, czynności prawnej, orzeczeniu sądu lub w decyzji innego organu.

W rozpoznawanej sprawie, po odwołaniu darowizny, za bezpodstawnie uzyskaną korzyść należy poczytać nieruchomość oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), stanowiącą obecnie własność Skarbu Państwa. Z uwagi na owo przejście własności, jej wydanie darczyńcy jest już niemożliwe. Taka sytuacja została uregulowana w treści art. 406 k.c., w myśl którego, obowiązek wydania korzyści obejmuje nie tylko korzyść bezpośrednio uzyskaną, lecz także wszystko, co w razie zbycia, utraty lub uszkodzenia zostało uzyskane w zamian tej korzyści albo jako naprawienie szkody.

Z chwilą zbycia przez bezpodstawnie wzbogaconego korzyści bezpośrednio uzyskanej, zubożony traci roszczenie o jej wydanie w naturze, jak i o zwrot wartości (art. 405 k.c.) – może się jednak domagać wydania mu tego, co wzbogacony w zamian za tę korzyść uzyskał (art. 406 k.c.), a więc – w niniejszej sprawie – odszkodowania w kwocie 1.528.510 zł.

Obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu (art. 409 k.c.).

Wyłączenie obowiązku zwrotu korzyści przewidziane przez art. 409 k.c. dotyczy jednak jedynie bezproduktywnego zużycia lub utraty korzyści, tj. sytuacji, w której wzbogacenie już nie istnieje. Wskutek zużycia lub utraty korzyści nie może dojść do jakiegokolwiek wzbogacenia w majątku tego, kto korzyść uzyskał. Gdyby takie wzbogacenie nastąpiło, roszczenie z bezpodstawnego wzbogacenia istniałoby nadal w granicach tego wzbogacenia.

Roszczenie to nie gaśnie także wówczas, gdy zużycie lub wyzbycie się korzyści doprowadziły do stanu, w którym pozwany nie jest już wzbogacony, ale czyniąc je, powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu. Powinność liczenia się z obowiązkiem zwrotu należy ustalać z obiektywnego, nie zaś subiektywnego punktu widzenia. Nie polega więc ona na winie wzbogaconego i nie zależy od jego zdolności do działania z należyтым rozeznaniem. Powinność tę ustala się, badając, czy rozsądny uczestnik obrotu postawiony w takiej sytuacji, w jakiej znalazł się wzbogacony, powinien mieć świadomość, że korzyść podlega zwrotowi.

Jeżeli przy zachowaniu należytej dla niego staranności wzbogacony powinien liczyć się w danych okolicznościach z obowiązkiem zwrotu, ciąży na nim obowiązek zwrotu bezpodstawnie uzyskanych korzyści, nawet jeżeli nie jest już wzbogacony. Pozwana gmina bronila się zarzutem, że wszystkie środki jakie uzyskała w zamian za nieruchomość będącą przedmiotem darowizny zainwestowała w budowę nowego ośrodka zdrowia oraz zapewnienie ciągłości świadczenia usług medycznych na rzecz (...). Niemniej jednak o tym, że pozwana zdawała sobie sprawę z tego, iż powinna uiścić na rzecz powódki „jakiś” ekwiwalent pieniężny świadczy bogata korespondencja pomiędzy Wójtem Gminy D. a Wójtem Gminy P.. Analiza akt postępowania wskazuje na to, iż pozwana czuła się w obowiązku zapłacić na rzecz powódki sumę stanowiącą rekompensatę za zbytą nieruchomość. Wszystko to sprawia, iż gmina P. nie może zwolnić się z obowiązku zwrotu na rzecz powódki bezpodstawnie uzyskanej korzyści.

Jednocześnie zauważyć należy, iż przesłanka zużycia lub utraty korzyści jest w doktrynie i w orzecznictwie ujmowana wąsko. W szczególności przyjmuje się, że przesłanka ta nie jest spełniona, jeżeli wzbogacony zużył wprawdzie pierwotną korzyść, lecz nabył za nią inne mienie albo zaoszczędził konieczne wydatki, które zmuszony byłby pokryć ze swojego majątku. W takiej sytuacji wzbogacenie istnieje nadal i odpowiada wartości uzyskanego mienia albo zaoszczędzonego wydatku (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 1964 roku, I CR 211/63, LexisNexis nr 315029, OSN 1965, nr 4, poz. 65, z glosą A. Ohanowicza, OSPiKA 1965, nr 10, poz. 206; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 1996 roku, III CZP 153/95, LexisNexis nr 309796, OSNC 1996, nr 7-8, poz. 90; wyroki Sądu Najwyższego: z 10 grudnia 1998 roku, I CKN 918/97, LexisNexis nr 390909; z 21 kwietnia 2010 roku, V CSK 320/2009, LexisNexis nr

3027451; z 11 sierpnia 2010 roku, I CSK 661/2009, IC 2011, nr 5, s. 28, LexisNexis nr 2573755; z 2 lutego 2012 roku, II CSK 670/2011, LexisNexis nr 3870832, OSNC-ZD 2012, nr C, poz. 64). W zamian za środki uzyskane od Skarbu Państwa, pozwana nabyła nieruchomość, urządziła i wyposażyla nowy ośrodek zdrowia, który stanowi jej własność, reprezentującą konkretną wartość majątkową. Również więc i z tego powodu nie można twierdzić, że pozwana zwolniła się skutecznie z obowiązku zwrotu na rzecz gminy D. uzyskanej korzyści.

W konsekwencji należało przyjąć, że obdarowana jest zobowiązana do wydania wszystkiego tego, co uzyskała w zamian przedmiotu darowizny, stosownie do przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Okoliczność, czy do zawarcia przez strony umowy darowizny doszło na skutek presji (...) – na którą powoływały się strony – nie ma dla rozstrzygnięcia sprawy żadnego znaczenia.

Uzupełniająco należy wskazać, iż zgodnie z treścią art. 408 k.c. zobowiązany do wydania korzyści może żądać zwrotu dokonanych nakładów. W niniejszej sprawie pozwana Gmina P. podnosiła, iż poniosła nakłady na remont pierwotnego ośrodka zdrowia, a potem dla zachowania ciągłości działania ośrodka zdrowia przedstawiła ich zestawienie. Jednakże ani w odpowiedzi na pozew ani w późniejszych pismach procesowych czy podczas rozprawy, pozwana gmina, reprezentowana przez fachowego pełnomocnika, nie zgłosiła żądania ich zwrotu. W tym stanie rzeczy Sąd będąc związany stanowiskami stron nie badał kwestii nakładów poczynionych przez pozwaną na bezpodstawnie uzyskaną korzyść i nie rozważał kwestii ewentualnego ich zwrotu.

W związku z powyższym, Sąd orzekł sentencji wyroku zgodnie z żądaniem strony powodowej, zasądzając na jej rzecz od pozwanej 1.528.510 zł z odsetkami ustawowymi. Kwota ta odpowiada odszkodowaniu uzyskanemu przez gminę P. na skutek przejścia na Skarb Państwa własności działki oznaczonej numerem (...).

O odsetkach ustawowych od zasądzonej sumy Sąd orzekł na podstawie art. 481 k.c. Zobowiązanie pozwanej ma charakter bezterminowy (art. 455 k.c.). Wezwaniem dłużnika do wykonania – w rozumieniu tego przepisu – było doręczenie mu wezwań do zapłaty, których dokonano:

- w zakresie kwoty 1.410.110 zł w dniu 20 września 2013 roku z 14-dniowym terminem płatności,
- w zakresie kwoty 118.400 zł w dniu 17 października 2014 roku z 7-dniowym terminem płatności.

Terminy te upłynęły zatem:

- w zakresie kwoty 1.410.110 zł w dniu 4 października 2013 roku ,
- w zakresie kwoty 118.400 zł w dniu 24 października 2014 roku

i dlatego od dni następujących po wskazanych datach – tj. odpowiednio 5 października 2013 roku i 25 października 2014 roku – powódce należą się odsetki za opóźnienie.

Ponieważ żądanie strony powodowej zostało uwzględnione w całości, Sąd o kosztach procesu rozstrzygnął na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. Koszty postępowania poniesione przez powódkę w przedmiotowej sprawie wyniosły: 76.426 zł – opłata od pozwu oraz 7.200 zł – wynagrodzenie pełnomocnika (§ 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 490). Wskazane kwoty Sąd zasądził w całości od gminy P. na rzecz gminy D. tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd nie uwzględnił wniosku strony powodowej o przyznanie zwrotu wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie wyższej niż stawka minimalna. Prowadzenie sprawy nie wiązało się z dużym nakładem pracy, w szczególności nie wymagało prowadzenia postępowania dowodowego. Sprawa niniejsza jest już drugą dotyczącą analogicznego sporu między tymi samymi stronami, nadto spór dotyczy jednostek samorządu, a więc podmiotów publicznych.